הלכה · משנה תורה · מפרשים · משנה למלך · ספר מדע

משנה למלך על משנה תורה, הלכות תשובה

רבי יהודה רוזאניס

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

משנה למלך על משנה תורה, הלכות תשובה

רבי יהודה רוזאניס

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/משנה-למלך-על-משנה-תורה-הלכות-תשובה/
הקובץ נוצר ב־18 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה ג 4
פרק ב 4
הלכה ו 4
פרק ג 4
הלכה ג 4
הלכה ד 5

פרק א

הלכה ג

ועצמו של יוה"כ מכפר כו'. (א"ה עיין בדברי הרב המחבר פ"ג מה' שגגות דין (ע"ד) [ט'] דהוכיח מהגמרא דאין יוה"כ מכפר על חצי שיעור יע"ש):

פרק ב

הלכה ו

אע"פ שהתשובה והצעקה יפה לעולם בעשרה ימים שבין ר"ה ויוה"כ היא יפה ביותר כו' בד"א ביחיד כו'. (א"ה לשון זה קנה מקומו בספר דרשות הרב המחבר ז"ל בדרך הרבים (דף כ"ט ע"ב) יע"ש):

פרק ג

הלכה ג

וכשם ששוקלין זכיות אדם וכו'. משנה פ"ק דר"ה (דף ט"ז.) בד' פרקים העולם נידון בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן בר"ה כל באי עוברין לפניו כבני מרון שנאמר היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם. וכתבו התוספות ז"ל בפסח על התבואה בפרק מי שמתו [י"ח:] גבי חסיד שהקניטתו אשתו ערב ר"ה משמע דבר"ה שמע שתי רוחות שמספרות זו את זו ששמעו מאחורי הפרגוד שכל הזורע ברביעה ראשונה ברד מלקה אותו ושמא בשמים בר"ה היו מזכירין דין הנגזר בפסח א"נ כרבי יהודה דאמר הכל נדונין בר"ה וגזר דין בפסח על התבואה ע"כ. ויש לדקדק בתירוצא קמא דלאיזה סיבה מזכירין בר"ה דין הנגזר בפסח. ונ"ל במ"ש הר"ן ז"ל אמתניתין דבד' פרקים העולם נידון דשלשה דברים הללו נידונין לכל העולם בג' זמנים אלו אבל בר"ה כל באי עולם עוברים לפניו אחד אחד וגוזרים לו חלקו מדברים האלו ע"כ. הנה כי כן מש"ה מזכירין בר"ה דין הנגזר בפסח משום דבר"ה נידון האדם על כל המאורעות שלו ועל תבואותיו ופירותיו כמ"ש הר"ן וכיון שאדם נידון בר"ה על פי מעשיו צריך לידע מה שנגזר כבר אל כללות העולם כדי לתת לאיש כדרכיו ומשום הכי היו מזכירין בר"ה דין הנגזר בפסח. תו יש לדקדק בתירוצא בתרא דמוקי ההיא דפרק מי שמתו כרבי יהודה דכיון דע"כ לא אתיא כמתני' ההיא דפ' מי שמתו דהא מתני' לא אתיא כר"י כדמשמע בגמרא א"כ אמאי לא מוקי ההיא דמי שמתו כר"מ דאמר הכל נידונין בר"ה וגזר דין שלהם ביוה"כ. ונראה דניחא להו להתוס' לאוקמי ההיא דמי שמתו כר"י ולא כר"מ משום דלר"מ הדין של ר"ה אינו

מעלה ומוריד דהא אפשר דעד יוה"כ יעשו תשובה ויתבטל הדין וא"כ למאי הלכתא הכריזו ברקיעא בר"ה הדין כיון שאפשר שיתבטל לא היה להם להכריז אלא ביוה"כ שעצומו של יום הוא גזר דין. אבל לדברי ר' יהודה דתחלת דין הוי בר"ה וגמר דין בפסח צריך לדעת מה שדנו בר"ה משום דזמן הזריעה הוא קודם זמן דגזר דין ומש"ה הכריזו ברקיעא מה שדנו בר"ה משום דאצטריך לזריעה אבל לר"מ דתחלת דין הוי בר"ה וגמר דין ביוה"כ נמצא שהזריעה וקצירה הוי כפי גמר דין של יוה"כ א"כ לא נצרכה ההכרזה של ר"ה ומש"ה מוקמי למתני' כר"י ולא כר"מ:

הלכה ד

לפיכך צריך כל אדם וכו'. בפ"ק דקדושין (דף מ':) ר"א בר"ש אומר לפי שהעולם נידון אחר רובו והיחיד נידון אחר רובו עשה מצוה אחת אשריו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות כו'. והנה לפי מ"ש רבינו ז"ל לעיל בפרקין וז"ל כל אחד ואחד מבני האדם יש לו זכיות ועונות מי שזכיותיו מרובות על עונותיו צדיק כו' וכן המדינה כו' וכן כל העולם כו' מוכח דמתחלה דנין את האדם ואח"כ את המדינה ואח"כ את העולם וא"כ קשה אמאי לא קאמר אשריו שהכריע את עצמו ואת המדינה ואת כל העולם. ומיסודו של הרב בעל לח"מ עלה בידינו דכשדנין את המדינה אם עונותיה מרובים נחרבת והצדיקים יוצאים ממנה ואם זכיותיה מרובים אין מחריבין אותה אלא שהקב"ה נפרע מן הרשעים ואח"כ דנים כל העולם אם זכיותיו מרובים נחרב כל העולם ואפילו המדינה שעונותיה מרובין ואם עוונותיו מרובין נחרב כל העולם ואפילו שזכיותיה מרובים. והקשה לזה דא"כ מאי אהני לן שקול המדינות כיון דבתר כ"ע אזלינן ותירץ דאהני לן כשיהיה כל העולם חציו חייב וחציו זכאי אז רואים כל מדינה ומדינה לפי מה שהיא אלו דבריו ז"ל. ומשמע דליכא שום נפקותא בשקול המדינות אלא כשהעולם חציו זכאי וחציו חייב אבל כשאין העולם שקול ליכא שום נפקותא לשקול המדינות. ומש"ה בגמרא דלא איירי כשעולם שקול אלא או רובו זכיות או רובו עונות לא מדכר מדינה דהא לא נפקא לן מידי בשיקולה. (א"ה עיין מ"ש מהרימ"ט בדרשותיו פרשת ויצא) (דף י"ט):